

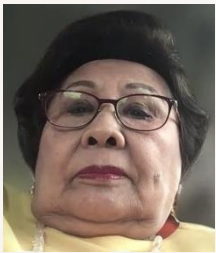

เอกสารข่าว

วันจันทร์ที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๗

คณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

คณะกรรมการการพัฒนาสังคมฯ วุฒิสภา นำโดย นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ ประธานคณะกรรมการ ได้จัดประชุม (ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์) เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา โดยที่ประชุมได้ร่วมกันรายงานการพิจารณา ศึกษา เรื่อง การสานพลังรับมือสังคมสูงวัยระดับตำบล สรุปสาระสำคัญดังนี้

นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์
ประธานคณะกรรมการ

รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การสานพลังรับมือสังคมสูงวัยระดับตำบล

นางกรรณิการ์ บรรเทิงจิตร

อนุกรรมการติดตามการปฏิรูปด้านสังคม-
กิจการผู้สูงอายุและสังคมสูงวัย
ผู้นำเสนอ

ข้อค้นพบสำคัญ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑. เพื่อศึกษาแนวคิดการจัดการตำบลเข้มแข็งที่นำไปสู่การบูรณาการรองรับสังคมสูงวัยจนประสบผลสำเร็จในด้านต่าง ๆ
๒. เพื่อสังเคราะห์แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายรองรับสังคมสูงวัยระดับตำบลภายใต้ความร่วมมือของชุมชนท้องถิ่นและหน่วยงานสนับสนุนจากภายนอก
๓. เพื่อให้ได้ข้อเสนอต่อการขับเคลื่อนนโยบายรองรับสังคมสูงวัยในพื้นที่ระดับตำบล

๑

“**ตำบล**” เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศมี “**จุดพลัง**” คือ ท้องถิ่น ท้องที่ ภาคประชาสังคม หน่วยงานรัฐในพื้นที่ ประกอบเป็น “**ระบบการจัดการตำบลเข้มแข็งแบบหุ้นส่วน**” และเกิดการบูรณาการการทำงานเชิงพื้นที่อย่างแท้จริง

๒

“**ระบบรองรับสังคมสูงวัย**” เป็นความพยายามสร้างการมีส่วนร่วมและการเป็นภาคีหุ้นส่วน ของสมาชิกและหน่วยงานที่อยู่ในตำบล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนา “**ระบบตำบลจัดการตนเอง**” (Tambol self-Management system)

๓

บริบทของระบบรองรับสังคมสูงวัยไม่สามารถแยกออกจากบริบทของตำบลและชุมชนเข้มแข็ง มีหน่วยงานในระดับตำบล ครอบครัวและบุคคลเป็นกลไกหลักในการดำเนินการผ่านงานและกิจกรรมที่มุ่งให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

๔

องค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาระบบรองรับสังคมสูงวัยโดยใช้ตำบลเป็นฐาน ต้องยึดถือหลักการสำคัญ คือ (๑) ทำความเข้าใจความหมายและแนวคิดที่เกี่ยวข้องและผลกระทบ (๒) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาร่วมกัน (๓) การทำงานด้วยข้อมูลเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการขับเคลื่อน (๔) ทุกภาคส่วนจึงต้องยึดตำบลเป็นตัวตั้ง โดยพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายที่สามารถร่วมกันปฏิบัติได้จริง (๕) การเชื่อมโยงและต่อยอดทุนเดิมของพื้นที่เพื่อรองรับสังคมสูงวัย

สรุปบทเรียนการขับเคลื่อนงานรองรับสังคมสูงวัย ระดับตำบลทั้ง ๔ มิติ ดังนี้

๑. **มิติเศรษฐกิจ** พัฒนาส่งเสริมเศรษฐกิจให้กับคนในชุมชน ส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชน ส่งเสริมการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมการออม และยกระดับกองทุนสวัสดิการชุมชนไปสู่การรองรับสังคมสูงวัย

๒. **มิติสภาพแวดล้อม** ปรับเปลี่ยนวิถีคิดของการปรับสภาพแวดล้อมในพื้นที่สาธารณะ กลไกการทำงานใหม่โดยการรวมตัวของอาสาสมัครข้างชุมชนแบบมีส่วนร่วม ปรับปรุงที่อยู่อาศัย การพัฒนากองทุนข้างชุมชน การบูรณาการงบประมาณ และผลักดันเชิงนโยบายเรื่องการปรับสภาพแวดล้อมในพื้นที่สาธารณะ

๓. **มิติสุขภาพ** การส่งเสริมสุขภาพชุมชนโดยแนวคิด “สร้าง นำ ซ่อม” ดูแลคนทุกกลุ่มวัย และสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพัฒนาระบบการผลิตอาหารปลอดภัย

๔. **มิติสังคม** การขับเคลื่อนงานพัฒนาคุณภาพชีวิตคนในชุมชนและผู้สูงอายุ การส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่มและกิจกรรมของคนในชุมชนและผู้สูงอายุ การจัดทำธรรมนูญเพื่อเป็นทิศทางการพัฒนาในระดับพื้นที่ การสืบสานภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่น และการเสริมพลังเครือข่าย และการสร้างกลไกชุมชน

องค์กรหลัก ที่สร้างปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในตำบลเพื่อแก้ปัญหาและยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในพื้นที่ ต้องได้รับการหนุนเสริมอย่างต่อเนื่อง โดยจัดแบ่งองค์กรหลักที่สร้างปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในตำบล ได้ ๒ กลุ่ม ดังนี้ **(๑) องค์กรในระดับตำบลที่เป็นภาคประชาชน** ประกอบด้วยแกนนำและสมาชิก ทำหน้าที่สะท้อนข้อมูลปัญหา แสดงความคิดเห็นปรึกษาหารือ และหาแนวทางแก้ไข **(๒) องค์กร/หน่วยงานของรัฐและเอกชนทั้งในและนอกพื้นที่** ในการร่วมค้นหา รับรู้และเรียนรู้สถานการณ์ของพื้นที่เพื่อนำไปวางแผน และออกแบบการทำงาน โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย สร้างกลไกเชื่อมประสาน และกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการจัดการกับปัญหาของประชาชน และสร้างความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งหน่วยงานนอกพื้นที่ที่สนับสนุนงบประมาณและวิชาการเพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งโครงสร้างทางกายภาพ การพัฒนาศักยภาพแกนนำและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับปฏิบัติการในตำบล

ข้อเสนอแนะ

ในระดับมหภาคและนโยบายควรพิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอ ในรายงานของ คณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ซึ่งวุฒิสภาให้ความเห็นชอบและเสนอแนะไปยังคณะรัฐมนตรีแล้ว ดังนี้

๑. รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การสานพลังเชิงระบบรับมือสังคมสูงวัย
๒. รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาระบบบริการผู้สูงอายุรองรับสังคมสูงวัย
๓. รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ระบบการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงของประเทศไทย

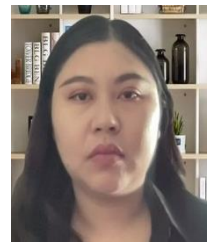
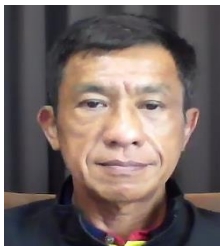
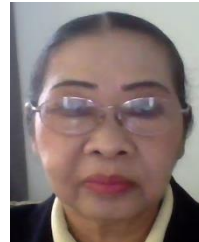
๒.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ในตำบลควรนำข้อเสนอ ในรายงานของคณะกรรมการ ซึ่งวุฒิสภาให้ความเห็นชอบและเสนอแนะไปยัง คณะรัฐมนตรีแล้ว ได้แก่ ๑) รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาแนวทางการ บริหารจัดการตำบลเข้มแข็งแบบหุ้นส่วน และ ๒) รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ข้อเสนอการพัฒนาระบบข้อมูลตำบล รองรับการจัดการตำบลเข้มแข็งแบบหุ้นส่วนตาม ยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๔ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มาพิจารณา ใช้กับการดำเนินงานสานพลังขับเคลื่อนงานรองรับสังคมสูงวัยในระดับตำบลต่อไป

๒.๒ กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง และกรมการ พัฒนาชุมชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข พอช. สปสช. สสส. สช. และหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีภารกิจและการดำเนินงานในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด ควรสนับสนุนโครงการและงบประมาณให้มีกระบวนการหรือเวทีประชุม เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บทเรียนและประสบการณ์ การขับเคลื่อนงานในระดับ พื้นที่ข้ามตำบล ข้ามอำเภอ เพื่อให้เกิดนวัตกรรม บทเรียนและความรู้ใหม่สำหรับการ พัฒนาต่อยอดงานให้ก้าวหน้า ซึ่งจะเป็นการบูรณาการพัฒนาคคนและพัฒนาปัญญาของ ชุมชนและสังคมไปพร้อม ๆ กัน

ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการ

ขอให้ผู้ด้อยโอกาสได้โอกาส
ให้สามารถก้าวข้ามขีดจำกัด
ให้ทุกเพศทุกวัยได้มีส่วนร่วม
ให้สังคมอุดมทรัพยากรได้พัฒนา
นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

ประพันธ์โดย นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
กมธ.การพัฒนาสังคมฯ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ
และผู้ด้อยโอกาส

โทรศัพท์ ๐๒ ๘๓๑ ๔๒๒๕

